Dr. Siegfried *Türkel, Irrenwesen und Strafrechtspflege.* Vídeň 1900.

Spisek je rozšířená přednáška Dr. Türkela v sociálně vzdělávacím spolku vídeňském a dotýká se stručně a objektivně většiny důležitých otázek časových v oboru soudní psychiatrie ve formě i širšímu obecenstvu zcela přístupné. Láska rozdělena je v tyto skupiny: psychiatrie a věda právní, předpoklad příčetnosti, laik a choroba duševní, simulace, důkaz znalecký, nucené vyšetřování stavu duševního a zrůdnosti. Stanovisko spisovatelovo je toto:

Moderní věda práva trestního, jež pozornost svoji stále více a více od předmětu zločinu k jeho podmětu obrací, a jež zbavena je zvrácených názorů dřívějších dob náboženského fanatismu, v těsné je souvislosti s psychiatrií. Úkol psychiatrie v tomto směru je pak ten, o to se přičiniti, aby změny doznaly poměry dnešní, kdy ještě množství duševně chorých ku zneuctívajícím trestům je odsuzováno. Zde vystupuje důležitost pojmu příčetnosti. Stanovisko dnešního práva, jež soudcům v psychiatrii neznalým ponechává o příčetnosti rozhodovati, nelze schvalovati — znalecký posudek je dnes fakultativní, a soudce není jím vázán. Rozpoznati však chorobu duševní je často velice nesnadno; lidé naprosto duševně choří žijí mezi námi, a jsou jim namnoze svěřena místa vynikající v lidské společnosti. Choroba duševní není v mnohých případech laiku patrna ještě ani tehdy, kdy jest již příčinou přestoupení zákonů trestních. Člověku neznalému rovná se však i lékař, který in psychiatricis nemá odborného, dostatečného vzdělání. Léta vlekoucí se choroba duševní, na příklad paranoia, nezasahuje mnohdy nikterak inteligenci člověka (paranoik naučil se v ústavě osm řečí, lékař paranoik osvojil si v ústavě takové vědomosti psychiatrie, že s obdivuhodnou určitostí chorobu přijatých pacientů určuje, ano Morel uvádí, že po léta přednášel na Sorbonně professor paranoik.) »Jak mnoho rebelantů, reformatorů, zakladatelů náboženství, vynálezců a spisovatelů po staletí oslňovalo tisíce lidu, jež psychiatr ihned jako paranoiky poznává!!«

Podobně je tomu i s jinými chorobami duševními na př progressivní paralysou. Dnes ve vězení setkáváme se často s osobami duševně chorými, a náš trestní řád nedovede tomu zabrániti; k tomu třeba je nezbytně, aby soudce, předem pak soudce vyšetřující s psychiatrií dostatečně byl obeznámen, aby studium psychiatrie pro právníky bylo obligátní. Pouhá dobrá vůle tu nestačí, »le chercheur qui ne sait pas, ce qu' il cherche, ne comprend pas, ce qu' il trouve«.

Zajímavé je pojednání o simulaci, již spisovatel považuje pravidlem za symptom duševní choroby, neboť duševně zdraví toliko velice zřídka simulují; ovšem může simulace často býti příčinou toho, že pravá choroba zůstává nepoznána. Odevzdání simulujících k pozorování do ústavu je naprosto uutné.

Obšírněji pojednáno je o důkazu znaleckém; spisovatel dává přednost řízení francouzskému před anglickým Pokud našich poměrů se týče, je nedostatečnost příslušných ustanovení, jak co do kvalifikace znalců, tak co do předpokladu a omezení jejich činnosti patrna. Lékař, jenž o psychiatrii nemá třeba ani ponětí, může (a namnoze musí) býti soudním znalcem, a to často za takových okolností, že ani psychiatr nejlepší úkolu svému poctivě nemohl by dostáti.

Na konec zabývá se spisovatel mravní chorobou »moral insanity«. Osoby zatížené tímto nedostatkem citu mravního (tvoří snad největší část stálých zločinců) nehodí se ani do vězení ani do ústavu pro choromyslné, a zvláštní opatření jich dle názoru Lisztova je nutné a jediné správné. *Pk.*

**Šestý mezinárodní sjezd vězenský** konal se po obvyklé pětileté přestávce ve dnech od 6. do 13. srpna 1900 v **Bruselu.** Obsáhlý materiál, kterýmž se kongres tento zabýval, byl mu předložen ve formě otázek a připojených k nim četných posudků, jež částečně již před tím byly uveřejněny v »Bulletin de la commission pénitentiaire internationale«, částečně mezi